तुल्येष्वस्त्रोपदेशेषु सौष्ठवेन च वीर्य्यवान्। एकः सर्व्वकुमाराणां बभूवातिरथोऽर्जुनः।
प्राणाधिकं भीमसेनं कृतविद्यं धनञ्जयं। धार्त्तराष्ट्रा दुरात्मानो नामृष्यन्त परस्परं। ५२७५
तांस्तु सर्व्वान्समानीय सर्व्वविद्याऽस्त्रशिक्षितान्। द्रोणः प्रहरणज्ञाने जिज्ञासुः पुरुषर्षभः।
कृत्रिमं भासमारोप्य वृक्षाग्रे शिल्पिभिः कृतं। अविज्ञातं कुमाराणां लक्ष्यभूतमुपादिशत्।
॥ द्रोण उवाच ॥ शीघ्रं भवन्तः सर्व्वेऽपि धनूंष्यादाय सर्व्वशः। भासमेतं समुद्दिश्य तिष्ठध्वं सन्धितेषवः।
मद्वाक्यसमकालन्तु शिरोऽस्य विनिपात्यतां। एकैकशो नियोक्ष्यामि तथा कुरुत पुत्रकाः।
॥ वैशम्पायन उवाच ॥ ततो युधिष्ठिरं पूर्व्वमुवाचाङ्गिरसां वरः। सन्धत्स्व बाणं दुर्द्धर्ष मद्वाक्यान्ते विमुञ्च तं। ५२८०
ततो युधिष्ठिरः पूर्व्वं धनुर्गृह्य परन्तपः। तस्थौ भासं समुद्दिश्य गुरुवाक्यप्रचोदितः।
ततो विततधन्वानं द्रोणस्तं कुरुनन्दनं। स मुहूर्त्तादुवाचेदं वचनं भरतर्षभ।
पश्यैनंत्वं द्रुमाग्रस्थं भासं नरवरात्मज। पश्यामीत्येवमाचार्य्यं प्रत्युवाच युधिष्ठिरः।
स मुहूर्त्तादिव पुनर्द्रोणस्तं प्रत्यभाषत॥ द्रोणउवाच॥ अथ वृक्षमिमं मां वा भ्रातॄंश्चाऽपि प्रपश्यसि।
तमुवाच स कौन्तेयः पश्याम्येनं वनस्पतिं। भवन्तञ्च तथा भ्रातॄन् भासञ्चेति पुनः पुनः। ५२८५
तमुवाचापसर्पेति द्रोणोऽप्रीतमना इव। नैतच्छक्यं त्वया वेद्धुं लक्ष्यमित्येव कुत्सयन्।
ततो दुर्य्योधनादींस्तान्धार्त्तराष्ट्रान्महायशाः। तेनैव क्रमयोगेन जिज्ञासुः पर्य्यपृच्छत।
अन्यांश्च शिष्यान् भीमादीन् राज्ञश्चैवान्यदेशजान्। तथा च सर्व्वे तत्सर्व्वं पश्याम इति कुत्सिताः।
इत्यादि पर्व्वणि सम्भवपर्व्वणि द्रोणशिष्यपरीक्षायां द्वात्रिंशदधिकशततोऽध्यायः॥ १३२॥
॥ वैशम्पायन उवाच॥ ततो धनञ्जयं द्रोणः स्मयमानोऽभ्यभाषत। त्वयेदानीं प्रहर्त्तव्यमेतल्लक्ष्यं विलोक्यतां।
मद्वाक्यसमकालं ते मोक्तव्योऽत्र भवेच्छरः। वितत्य कार्मुकं पुत्र तिष्ठ तावन्मुहूर्त्तकं। ५२९०
एवमुक्तः सव्यसाची मण्डलीकृत कार्मुकः। तस्थौ भासं समुद्दिश्य गुरुवाक्यप्रचोदितः।
मुहूर्त्तादिव तं द्रोणस्तथैव समभाषत। पश्यैनं स्थितं भासं द्रुमं मामपि चार्जुन।
पश्याम्येकं भासमिति द्रोणं पार्थोऽभ्यभाषत। नतु वृक्षं भवन्तं वा पश्यामीति च भारत।
ततः प्रीतमना द्रोणो मुहूर्त्तादिव तं पुनः। प्रत्यभाषत दुर्द्धर्षः पाण्डवानां महारथं।
भासं पश्यसि यद्येनं तथा ब्रूहि पुनर्व्वचः। शिरः पश्यामि भासस्य न गात्रमिति सोऽब्रवीत्। ५२९५
अर्जुनेनैवमुक्तस्तु द्रोणो हृष्टतनूरुहः। मुञ्चस्वेत्यब्रवीत्पार्थं स मुमोचाविचारयन्।
ततस्तस्य नगस्थस्य क्षुरेण निशितेन च। शिरउत्कृत्य तरसा पातयामास पाण्डवः।
तस्मिन् कर्म्मणि संसिद्धे पर्य्यष्वजत पाण्डवं। मेने च द्रुपदं संख्ये सानुबन्धं पराजितं।
कस्यचित्त्वथ कालस्य स शिष्योऽङ्गिरसां वरः। जगाम गङ्गामभितो मज्जितुं भरतर्षभ।
अवगाढमथो द्रोणं सलिले सलिलेचरः। ग्राहो जग्राह बलवाञ्छङ्खान्ते कालचोदितः। ५३००
स समर्थोऽपि मोक्षाय शिष्यान्सर्व्वानचोदयत्। ग्राहं हत्वा मोक्षयध्वं मामिति त्वरयन्निव।
तद्वाक्यसमकालन्तु बीभत्सुर्निशितैः शरैः। अवार्य्यैः पञ्चभिर्ग्राहं मग्नमम्भस्यताडयत्।